

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím:

Egészségtelen akolban laknak sok gyermekes családok az Augusztá-telepen

Forrás:

Magyarország

13n

(Hely)

1938 XI. 11.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás
Tárgy
<i>361.1</i>
Hely
Idő
<i>"1938"</i>
Személy
Helyszám
<i>33332</i>

Egészségtelen akolban laknak sokgyermekes családok az Augusztá-telepen

A Rókus-kórháztól elindulva — villamoson alig 15 perces dőcögés után elérjük városunk egyik sokat emlegetett nyomortanyáját: az Augusztá-telepet. A nagykiterjedésű telep eredeti rendeltetése — mint tudjuk — hadifogolytábor volt, de a héboru után fellépett nagy nyomor, valamint a rengeteg menekült elhelyezése arra készítette a hatóságokat, hogy „ideiglenesen”, ameddig jobb megoldást nem találnak, ezeket a szerencsétlen, lakás nélküli embereket itt helyezték el. A menekültek elhelyezésének kérdése már több évvel ezelőtt megoldást nyert, azonban az a többi szegény szerencsétlen ember, akik jelenleg a telep lakói, még mindig arra várnak, hogy az ideiglenesnek mondott rettenetes állapotukat megszüntetik és a telepet — már csak közegészségügyi okok miatt is — leöntik petróleummal és felgyújtják.

Amint a Hungária-körúti megállót elhagyjuk, már látszik is a baraktábor ami messziről nézve egész barátságos képet mutat. Leszállok a villamosról és egy apró legénytől, aki óriási kosarat cipel, megkérdezem: merre van a „Kaszinó?”

— Tessék csak velem jönni — mondja a gyermek —, én is arrafelé megyek. Agyonfoltozott, kopott, de tiszta ruhája elárulja, hogy rendes családból való, viszont annál szegényebb körülmények között élnek. Elindultunk kettesben. Közben kérdeztem a gyermeket. Értelmes, iskolába járó, feleletei okosak és őszintén világosak. Elmondja, hogy öt testvére van, apjuk már régen meghalt és most az anyjuk tartja el őket, ő takarítani jár. Utunk a barakok között visz és elég sokáig tart. Az, amit látok, egyenesen elképpesítő: a deszkából készült barakok ablakainak egyrésze hiányzik, helyük papirossal van beragasztva. Az ajtó korhadt deszkáján öklömnyi lyukak vannak és az egész telep egy méreteiben eltulzott filmváros — egy ládaváros benyomását kelti bennem. Igazi nyomortanya.

A „Kulturházban”

A templomtól nem messze két csürszerű épület emelkedik ki előttem a földből. A kisebbik a Kaszinó, a nagyobb a Kulturház. A kaszinónak elnevezett barak nem más, mint a kocsmá. De egyúttal a téli melegedőhely és a Nemzeti Egység Pártjának kerületi helyisége is.

Mi, nemzeti szocialisták — ezt előrebocsátjuk — nem vagyunk barátai a kocsmázásnak, de talán éppen ezért veszünk védelmünkbe az Augusztá-telepi kocsmát, mert itt azután igazán nincs alkalmunk a szegény munkásembernek heti keresetét elinni. Még pedig azért nem, mert a telepen lakó szerencsétleneknek nem telik itatni. A helyzet a telepi Kaszinóval jelenleg úgy áll, hogy a bérőjét kilakoltatják. Kilakoltatják azzal az indokolással, hogy lakás céljaira kell a helyiség...

Hát igen, ez az! Lakás céljaira?! Mi itt csak azért emeljük fel szavunkat a kilakoltatás ellen, mert ez a helyiség mindennek alkalmas, csak éppen lakásnak nem! Azzal az indokolással szüntették meg a kulturházat is és helyiségeit átalakították lakásokká. De hogyan?! Igen rosszul. Azért a lakók követelik, hogy az Augusztá-telepi botrányos és lehetetlen állapotokat azonnal szüntessék meg és gondoskodjon a főváros ezeknek a szegény és szerencsétlen, teremtéseknek emberhez méltó elhelyezésükről. Nem lehet őrös kifogásokat felhozni! Nem lehet pénzhiányt emlegetni! Nem lehet ezt a kérdést továbbra is halogatni és azt mondani, hogy ideiglenes megoldás csupán az Augusztá-telepi nyomortanya. Még pedig azért nem lehet, mert ez a megoldás immár husz éve ideiglenes! És ha nem történik

most azonnal intézkedés, akkor tisztán és világosan előrelátható az, hogy a következő husz év alatt sem fog semmi történni és ez a türelhetetlen helyzet továbbra is megmarad ebben az „ideiglenes” állapotban.

osi háziyomda 1926 — 8891

Akolban laknak az emberek

Tiltakozunk a jelenlegi állapotnak még ideiglenes fenntartása ellen is és követeljük az azonnali cselekvést! Nem lehet leírni, vagy szóval elmondani, ami itt a telepen látható. Egyenesen szörnyűség, hogy milyen körülmények között kénytelenek az itt élő családok életüket leélni. A kulturház csürszerű tákolmányában volt ezelőtt a színház. Az átalakításnál a színpadot lebontották és körülbelül két méter magasságban, a faltól mintegy három méternyire köröskörül falat húztak és az így nyert teret 17 fülkére beosztották. Ezek az elválasztó falak nem sokkal vastagabbak 5 centiméternél. A fülkékre ajtónyílásokat is vágtak, azonban ugy az ajtókat, mint a fülkéket befedni elfelejtették. De ez még szerencse mert így legalább valami kevés világítást és levegőt is kapnak azok, akik benne „laknak.” Egy ilyen fülkében azután öt-hat tagú családok nyertek elhelyezést és éltek életüket — ha ugyan életnek lehet ezt a szomorú tengődést nevezni.

Tizenhét lakás. Tizenhét családot jelent. Férfiakat, asszonyokat, gyerekeket. És ezek az emberek, asszonyok és gyerekek egymás szeme előtt éltek életüket. Az a hely, ahol laknak nincs még befedve sem. Tehát minden szó, minden sóhajzás és minden fájdalom, mindannyiunk a tudomására jut és minden tragédia egymás előtt történik. Itt nincs titkuk az embereknek egymás előtt. A szegényérzet és a szeráfrem ismeretlen fogalom...

Gyerekek és ragályos betegek a zsufolt lakásban

A gyerekek, leányok és fiuk — a csecsemőkortól a kamaszkorig maguk előtt látják szülőik legittkosabb életét. Vértörvényes, tüdőbeteg gyerekek. És a többi nyomorvág is szabadon tenyészik. Nem emberi élet ez!

A szinpad helyén például a 14-es számú fülkében egy öttagú család lakik. Az apa még szerencsés helyzetben van — inségmunkás, az anya, egy tizéves, egy négyéves és egy hároméves gyerek él ezen a szűk, kis helyen. Az ajtónyílást egy tarka, valamikor takarónak nevezett rongy takarja el és ez így van a többi fülkénél is. A 12-es számú fülkében ugyancsak két aprógyermekes család lakik, ahol az anya súlyosan beteg. Rengeget a gyerek mindenütt. Itt nincs egyke és ez érthető is, hisz' jóformán szerelni közösgben élnek.

Fuldoklok a büztől. Képtelen vagyok továbbra is ezen a helyen maradni, ahol legalább száz ember van összezsufolva. Kint már egész csödület vár. Nem győzöm a panaszkodat hallgatni. *Gyergyói Sipos Árpád* odújába térek be először. A lakása két méter széles, négy-öt méter hosszú, nedves, cementpadlós helyiség. A fal oly nedves, hogy a vakolat lehullott róla. És ebben a helyiségben fekszik a vaságyra helyezett rongydarabokon a súlyos tbc-ben szenvedő kis *Sipos Aranka*. A betegség már a gerincéremet. A tisztiorvos bizonyítványt adott hogy a löbbi gyerek egészségének védelmére — mert még három testvére van a kis betegnek — feltétlen el kell különíteni és legalább kórhelyiséges lakást kell számára adni. De hiába, segítség nincs. És a szűk tehetetlenül kénytelenek nézni, hogy a beteg a *többi gyereket is megfertőzze!* *Sipos Árpád* is munkaképtelen táppénzes beteg. Heti 7.70 pengő táppénzt kap és ebből a csekély összegből tengeli ez a hattagu család egy héten keresztül az életét.

Bárhová is nézek, ugyszólván ugyanaz a kép fogad mindenfelé. Mezítlábás gyermekek topognak a hideg cementpadlókon. Kitéhezett, lakóarcu, félmeztelen apróságok. Itt a téll *Ugyan ki segít rajtuk, mi lesz velük?!* ...

Tíz gyerek és négy felnőtt egy szobában

Temesvárti-barak 1-es számú lakása, mintegy háromszor hatméteres alapterületű szoba és ebben a kis szobában három család; összesen tizennégy személlyel. Ebből tíz gyermek. Velük szemben a *Hargitai-barak* 6-os számú lakásából éppen most lakoltatták ki *Vadász László* zenészt, feleségével és három apró gyermekével együtt. Szegényes butorzatuk kinn fekszik a lakásuk előtt, kétségbeesve tördelik kezüket, segítséget senkitől nem kapnak, még enniivalóra sincs pénzük. De tovább megyek. A szükséges mellékhelyiségből minden baraknál csak egy van. Itt még nappal is szabadon korzóznak a patkányok. Mi lehet itt éjjel? Az előtérbe van a vízvezeték és a barakok lakói ide járnak vizért. Ahogy bealkonyodik, patkányseregek lepik el a telepet és tekintve azt, hogy enniivalót nem igen találnak, az embereket is megtámadják.

A kilakoltatás előtt felakasztotta magát egy 78 éves öreg ember

A kilakoltatások napirenden vannak. Talán három nappal ezelőtt a 78 éves öreg, *Tóth József*, aki valamikor tehető ember volt — 30.000 korona hadikölcsönt jegyzett —, felakasztotta magát és meghalt. Nem bírta túlélni a kilakoltatás szegényét. Most lepecsételve áll szegény öreg lakása, aki munkás élete után nem tudta elérni azt, hogy öregségét gondtalanul, békésen valami szeretetházban töltsse el. És hányan és hányan lesznek még öngyilkosok? Hányan vannak még ilyen öreg Tótok, akiről nem is szerez tudomást az élet, csak éltek és meghaltak, mert nem bírták tovább az életet?

A zsidók kiközösítik az asszimilánst!

Van itt még egy öreg. Egy szegény öreg zsidó, aki asszimilálódott. *Weinberger Mór*-nak hívják, 74 éves pékmester volt. Most itt él a telepen. Katolikus nőt vett el feleségül gyerekeit katolikus szellemben nevelte. Mikor tönkrement, a hitközséghez fordult segítségért. — Mint meséli — kiruglák. Csak azért, mert ő, az egyszerű ember magyarnak érezte magát — és ez bűn volt a hitközség urai szemében. Megtagadtak tőle minden segítséget és most egyedül, kint él alig két négyzetméteres kuckójában és azon gondolkodik, hogyha nem tud a szeretetházba bekerülni — az *öreg Tóth példáját követi*.

Mi most kérjük a város urait, hogy modern *Harun al Rasid* módjára látogassanak ki a telepre és győződjenek meg személyesen az ottani állapotokról, mert mi nem hisszük, nem tudjuk elképzelni, hogy a polgármester a helyzetet a valóságnak megfelelően ismerje. Nem tudjuk elhinni, hogy — ezt megismerve — csak egy percig is türi, hogy ezek a szerencsétlen gyerekek és emberek továbbra is állati sorban éljenek! — Elbucsuzom az emberektől. *Mi még nem tudunk rajtuk segíteni*. És ahogy elhagyom a telepet, eszembe jut, hogy mikor ellindultam a kórházról, az ut a temető felé vezetett. — A kórház és a temető között terül el az *Augusztia-telep* ...

— kán